

Budapesti Levéltári Mozaikok

2022/8. szám

DOI: 10.56045/BLM.2022.8

ISSN: 2939-6921

URL: <https://leveltarimozaikok.bparchiv.hu/2022/07/20/leveltari-mozaikok-65/>

RÁCZ ATTILA

**A szerelem, a siker és a pénz Molnár
Ferenc és Molnár Erzsébet életében
III. rész**

Hetven éve, 1952. április 1-jén halt meg a Pál utcai fiúk – és oly sok színdarab és regény – szerzője, Molnár Ferenc. Budapest Főváros Levéltára forrásai segítségével rá és családjára emlékezünk. A háromrészes sorozat Molnár Ferenc és testvére, Böske viharos szerelmi életével és az író pályafutásának tragikus végével zárul.

Kulcsszavak: *Molnár Ferenc, Molnár Erzsébet, Liliom, anyakönyv, Pál utcai fiúk, grund, Fedák Sári, Vészi Margit, Darvas Lili*

Molnár a háborúban

Miklós Andor 1910-ben megalapította Az *Est* című lapot, amely a későbbiekben *Az Est Lapok* néven egy modern cégcsoporttá nőtte ki magát, és 1939-ig sikeres bulvárlapként működött. Molnár itt együtt dolgozott többek között egy „valódi” *Pásztorral*, Pásztor Árpáddal. 1914 és 1916 között Molnár az *Est Lapok* számára haditudósítóként dolgozott. Erről az időszakról írta 1916-ban az *Egy haditudósító emlékei* című könyvét, illetve az ekkor már szeretője, Fedák Sári számára a *Farsang* című színdarabot. Amikor az I. világháborúban haditudósító volt, barátai kárörömmel közölték vele, hogy „Zsazsa” több férfival is lefeküdt. „*De pénzért csak velem*” – válaszolta nekik Molnár.¹

Böske és a háború

Molnár Erzsébet az első világháborúban eközben lókereskedelemmel foglalkozott. Korábban szívességből lovagolta más lovait is, hogy a vevők a női lovast látva könnyebben kezelhetőnek tartásák a lovakat, és így könnyebben eladják azokat. Egyedül volt nőként lókereskedő, és Cigány Pannának csúfolták. Az infláció miatt azonban egyre nehezebben ment az üzlet. Káromkodni is megtanult, amit a következő eset mutat be. A kommün alatt különítményesek megijesztették a lovait, melyek eltörték a kocsi rúdját.

„Nagyot káromkodtam. Nem szép dolog, de a vásárokon tanultam meg ilyen csúnyán káromkodni. Csikorogva fékezett az autó. Egyik jól ismert különítményes tiszt szállt ki belőle. De zavarba jött, mert csak én ültem a kocsin. – A lovásza az apám istenit emlegette. – Nem a lovasz volt – feleltem –, én kiabáltam. Dühösen csapkodta a botjával a csizmája szárát, nem tehetett egyebet, mert csak egy asszonnyal gyűlt meg a baja.”²

Boldog időszak volt ez Böske számára, hiszen bátyja otthon volt, és sok időt tölthetett vele. És ha szüksége volt rá, Ferenc kisegítette anyagilag: „*Ha elfogy a pénzed, menj fel az ügyvédemhez, és vedd el annyit, amennyire szükséged van.*” Böske ezt szó szerint értette, féktelen költekezésbe kezdett. „*És minduntalan az ügyvédhez szaladtam. Vettem ruhát, kalapot. A kalappal úgy voltam, hogy másnap kicseréltem arra, ami tegnap nem tetszett. És hogy a kalaposné meg ne haragudjon, még egyet vettem hozzá. Végül is félredobtam mindet, és a legdrágább boltba mentem, újat keresni. Hiába beszéltek le, hogy ne járjak ehhez a drága kalaposnéhoz. – Menj a testvérehez – mondták –, fél annyiba kerül és ugyanaz. – Ha a testvér ugyanaz volna, akkor miért nem tőlem rendeli meg a Vígszínház a darabokat?*” – válaszolt nekik Böske. És vett ruhát, és vett autót – mindaddig míg a bátyja számára ki nem derült, hogy egy hónap alatt háromszor annyi pénzt költött el, mint Ferenc.³

Erzsébet költekezésére jó példa egy 1928-as eset. Ferenc Böske által nem kedvelt személyeket is meghívott a páholyba, akik szintén elutasítóan viseltettek felé. Amikor megkérdezte tőlük, hogy milyen „*ruhát fogtok a színházban viselni? [...] mert nekem nincs egy estélyi ruhám. – Nagyon sajnállak, mert mi estélyi ruhában leszünk. Csak úgy segíthetsz*

---

¹ Sárközi 2008. 8. p.

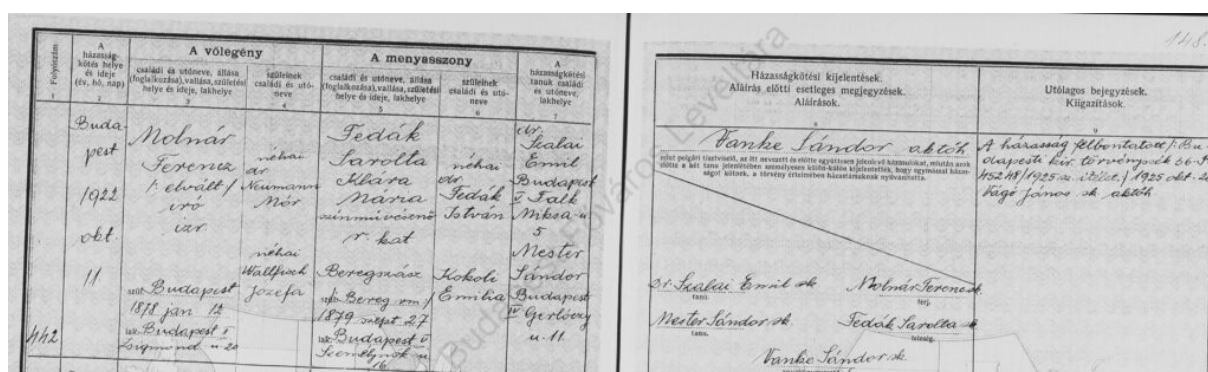
² Molnár 1958. 141–154. p.

³ Uo. 154–157. p.

magadon, ha a páholyban majd hátra ülsz.” Válaszként a legdrágább szalonban megvette a legszebb párizsi ruhát: szürke túllból, mélyen kivágottat. Bársonycipellővel, kétszeres áron.⁴

A második házasság – Fedák Sári

Molnár Ferenc második házasságát a Fedák Sarolta Klára Mária néven 1879. szeptember 27-én Beregszászon született Fedák Sárival 1922. október 11-én kötötte a II. kerületben.⁵ Noha igyekeztek csendben megtartani az esküvőt, a sajtó mégis rengeteget foglalkozott ezzel a hírrrel.⁶ Az egyik anekdota szerint az író nem öltött frakkot, amit az egyik tanú, Mester Sándor szóvá is tett. Molnár válasza ez volt: „Csak premierre, Sanyikám, csak premierre!” Molnárnak nem éltek a szülei, a házassági anyakönyvi bejegyzésben a „színművésznő” édesanyja (Kokály Emília) élt csak, édesapja, az egykori körorvos dr. Fedák István néhaiként szerepel.⁷

1. kép. Házassági anyakönyvi bejegyzés Fedák Sárival kötött esküvőről (BFL XV.20.1. A429.)

Nem csoda, hogy Fedák felkeltette Molnár figyelmét. Ő volt a XX. század első magyar szupersztárja. Varázsa nem az énektudásából, hanem egyedi újszerűségéből eredt.

„A város megszokta [...] az előtte járt primadonnák franciás díszességét, frufuit (!), fodrait, csipkéit, színtékozlását. Megszoktuk rajtuk a parfümhullámot, a csipogó-édes hangot, a negélyt, az apró részletekben való affektálást. [...] A primadonnák addig hosszú ruhát, gyakran uszályosat viseltek, telt keblük és csipőjük, no meg »zongoralábuk« volt, amit vigyázattal eltakartak – de a közönség beérte azzal, hogy az arca csinos, gödröcskés és bájos. Viszont énekhangot a publikum megkövetelt, és azt az első szereptől kivétel nélkül meg is kapta [...]»⁸

Fedák Sári – vagy ahogy hívni kellett: Zsazsa – gyökeresen más volt: fiúsan sportos, extravagáns viselkedéssel, kirívó ruházkodással, „mindezzel együtt vidéki-magyar, sok egyéni

⁴ Uo. 172–174. p.

⁵ BFL XV.20.1. A429. 163. felvétel. 1922. év 442. bejegyzése.

⁶ Lásd például: *Színházi Élet – Színházi Hét*. 1922/43. 34–35. p. *Tolnai Világlapja*, 1922. november 1. 1. p. *Pesti Hírlap*, 1922. október 15. 5. p.

⁷ BFL XV.20.1. A429. 163. felvétel. 1922. 442. bejegyzés.

⁸ Dénes 1981. 63. p.

egzotikummal.” Ráadásul színpadra született.⁹ Férfi szerepekben játszott, grófi szeretője volt, nem csoda, hogy a sajtó sokat foglalkozott vele.

Viharos kapcsolatuk a hírek szerint a Király Színházban kezdődött, Fedák öltözője előtt egy tizenhatos izzó homályában szólította le Molnár. Dénes Zsófia tanúja volt annak, hogy a *Leányvásár* című darab után az öltözőben a meztelen, egyébként rövidlátó Fedák nem vette észre, hogy Molnár is bement velük, így évakosztümben is megszemlélhette a színésznőt.

Sohasem laktak együtt, Molnár a budai lakásából járt át Fedák belvárosi, Személynök utca 16. szám alatti¹⁰ lakásába.

Még kapcsolatuk kezdetén egy alkalommal Csathó Kálmán és felesége váratlanul állítottak be Molnárhoz, és az asszony a karosszékben meglátott egy arasznyi monogrammal ellátott kis, fehér vánkost, és rá is kérdezett a tulajdonosára:

„– Kinek a monogramja ez az F. S.?”

Molnár erre rákvörös lett, fogta a kisvankost, behajította az ágytakaró alá, aztán azt felelte:

– Ez kérlek, Felnár Serencé!”¹¹

A viharos kapcsolatot szó szerint kell érteni. Volt ebben verekedés, visszavett ajándékok, válogatott sértések, káromkodás. Egy barát megkérdezte, ennek mi értelme? Molnár szerint:

„Így rengeteg időt takarítunk meg. [...] Az ingerültségünket, dühünket kiadjuk, méghozzá félannyi idő alatt, mint amennyit egy dialógus töltene ki. És a nagy kiáltozás után olyan angyali csönd van, hogy nem győzzük élvezni.”¹²

A Tanácsköztársaság alatt egy alkalommal Fedák egyik rokona az étkezés előkészítéséhez csak néhány répát tudott szerezni, és az ebből készült sovány levest ették a herendi porcelán tányérokból, ezüstkanállal. Molnár egy fél sült kacsával állított be a színésznőhöz. Valami okból veszekedés tört ki köztük, mire a férfi maga elé tette az asztalon a zsírpapíron a kacsát, és – a levest evők szeme láttára – egyedül falta be azt.¹³

Az anekdoták szerint a házasságot is azért kötötték, hogy az új szerelmével, Darvas Lilivel egybekelhessen. Fedák ugyanis ingyen nem mondott le Molnárról. Molnár meghozta az „áldozatot”, elvette Fedákot, és élhetett Darvasnak.¹⁴ A furcsa együttéléstről akkor még Amerikában is beszámoltak, a *New York American* 1925 augusztusában írt a furcsa szerelmi háromszögről.¹⁵

A házasság felbontására – a keresetlevél benyújtását követő egy héten belül – 1925. október 21-én került sor, és a döntés négy nap múlva jogerőre emelkedett. A formális indoklás szerint a „*Felperes azon az alapon kérte a házassági kötelék felbontását, mert férje őt 1922. december hó 23. napján szándékosan és jogos ok nélkül elhagyta és hozzá többé bírói felhívás ellenére vissza nem tért.*”¹⁶

⁹ Uo. 62–63. p.

¹⁰ BFL VII.2.c. 36.P.45248/2/1925.

¹¹ Sárközi 2008. 105–106. p.

¹² Uo. 112. p.

¹³ Uo. 113. p.

¹⁴ Csathó 1965. 309. p.

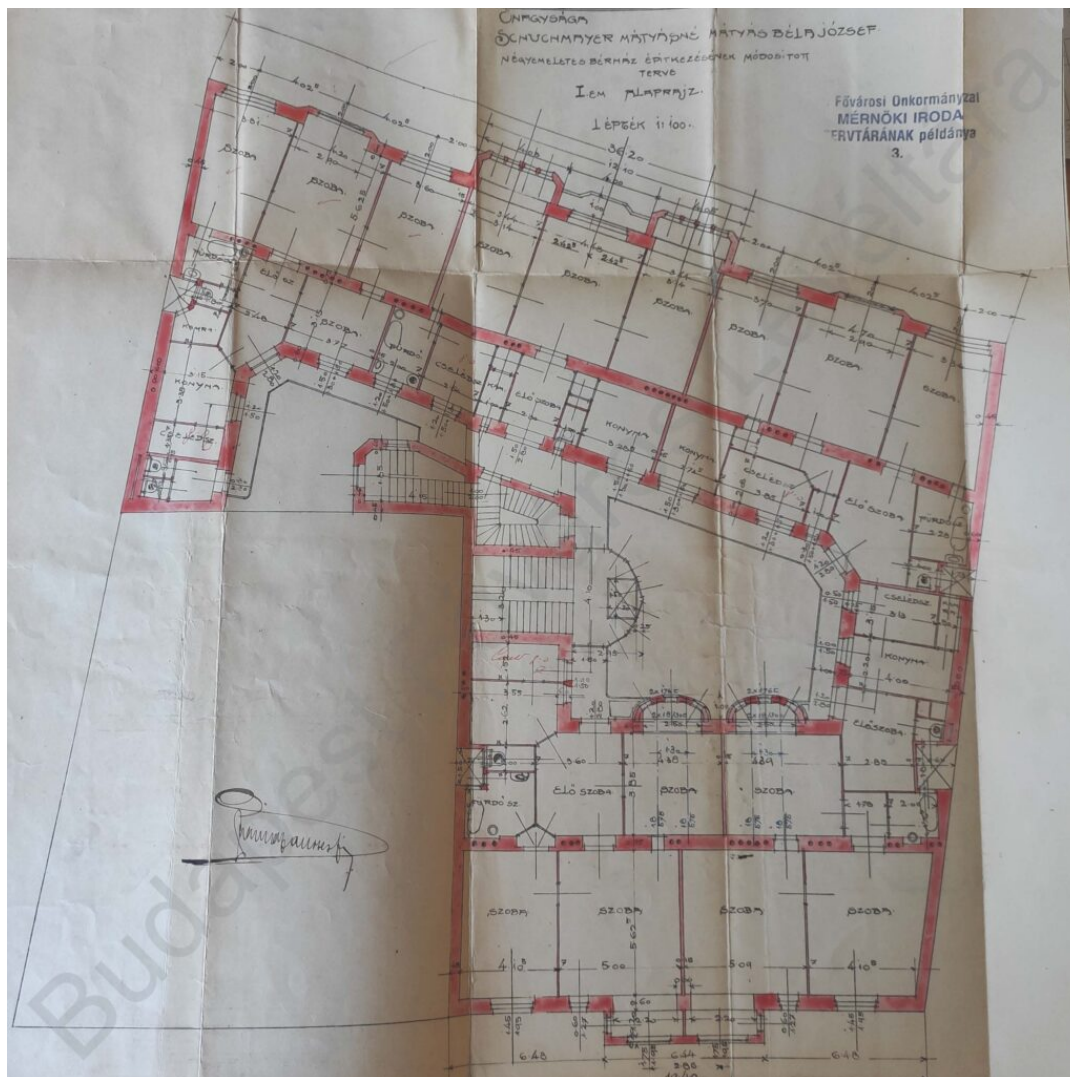
¹⁵ Sárközi 2008. 140. p.

¹⁶ BFL VII.2.c. 36.P.45248/2/1925.

Az egyezséget a Ritz Szállóban kötötték meg. Molárnak 30 000 dollárt kellett fizetnie. A tényt Molnár a Fedák lakásán adott számos estély és vacsora rendezetlen számláinak kiegyenlítéseként aposztrofálta. Az oda-vissza bosszantás viszont folytatódott, Molnár megtudta, hogy Fedák egy alkalommal Amerikában Molnár Ferencné néven hirdette magát. Bosszúját egy amerikai lapban feladott apróhirdetéssel élte ki:

„Kötelességemnek tartom tudatni a nagyon tisztelt amerikai közönséggel, hogy az a magyar színésznő, aki Molnár Ferencné néven hirdetteti magát a Borcsa Amerikában című darab színlapjain, sem nem a feleségem, sem nem az anyám. Tisztelettel Molnár Ferenc.”¹⁷

2. kép. Zsigmond utca 20. sz. ház I. emelete (BFL XV.17.d.329. 13496)

Ekkor már nemzetközi sikere volt, rengeteg pénzt, a húszas években több mint egymillió dollárt keresett. A rosszindulatú kollégák „Csekkszűrnek” gúnyolták.¹⁸

¹⁷ Csathó 1965. 311. p.

¹⁸ Györgyey 2001. 50–51. p.

A harmadik házasság – Darvas Lili

A harmadik házasságot Darvas Lilivel 1926. június 9-én kötötték a II. kerületben. Darvas Lili Sára 1902. április 10-én született Budapesten. Szülei dr. Darvas Sándor és Freiburger Berta voltak.¹⁹

Darvas nem járt színiiskolába, 1919-ben került a Góth házaspárhoz, ők engedték útjára, mégis primadonna szerepben került elsőnek a közönség elé. A huszadik születésnapján már négyszer jubilált a századik előadással a Magyar Színházban, majd játszott Bécsben, Berlinben és Salzburgban. Horváth Ádám szerint Molnár 1920-ban a Budai Színkörben látta elsőnek Júlia szerepében. Miután 1922-ben szerepelt az *Égi és földi szerelemben*, 1923-ban Molnár már neki írta *A vörös malom*, 1924-ben *Az üvegcipő*, 1925-ben a *Riviéra*, 1926-ban a *Játék a kastélyban* című darabokat.

A Fedákkal való válás után Molnár már Bécsben élt, 1925-től ritkábban tért vissza Magyarországra. Kedvelt mondása volt, hogy ötszobás lakása volt Európában:

*„Reggelizőszobám Karlsbadban, nappalim Párizsban volt, szalonom Nizzában és zeneszobám Velencében, hálóm Budapesten.”*²⁰

A *Játék a kastélyban* egy időre Budapestre hozta Darvast, és a premierre Molnárt is. Ennek a darabnak az ötlete – Böske elbeszélése szerint – egy szállodai félreértésből eredt: a bécsi Hotel Imperialban lakó friss házas Molnárékat egy barát látogatta meg, aki a beszélgetés kezdetén Darvas szenvedélyesen felsíró hangjára lett figyelmes: *„Megöllek, ha nem szeretsz. Tönkretetted az életemet.”* A szerelmi tragédiát sejtő megrémült barátot Molnár úgy tudta megnyugtatni, hogy az ajtó résén át megmutatta, hogy a színésznő épp Maugham *Esőjének* főszerepét gyakorolta. Innen jött a vígjáték ötlete.²¹

Ekkor volt Molnár a pályája csúcán, aminek köszönhetően az egyik író társa Selma Lagerlöf a Nobel-díjra jelölte, és Párizsban a Becsületrenddel tüntették ki.²²

Darvasból szintén szupersztár lett – és kevés volt neki Molnár. Az író elvette feleségül, de az európai sikerek miatt nem élhettek együtt, de ezt igazán egyikük sem bánta. Molnár még a házasságuk előtt, 1925-ben Darvasnak így deklarálta vágyait és elvárásait: *„minden évben egyszer egy hétig én vagyok a te érzéki szerelmed”*, ám ezen felül a színésznő azzal töltötte kedvét, akivel akarta.²³ Bár Darvasnak számtalan szeretője volt, sosem váltak el. Molnár finanszírozta Darvas életét, és 1938-ban ő javasolta neki az amerikai kivándorlást is.²⁴ Molnár bő egy évvel később követte, és a hatvankettedik születésnapján lépett partra New Yorkban a Rex óceánjáró fedélzetéről.²⁵ A Plaza Hotel nyolcadik emeletén lakott, és májusban a

¹⁹ A Thököly út 38-ba volt bejelentve. BFL XV.20.1. A444. 250. felvétel. 1902. év 193. bejegyzése. Sárközi 2008. 94. p.

²⁰ Csordás 2004. 86. p.

²¹ Molnár 1958. 210–211. p. Györgyey Klára Molnártól idézve a Hamlethez köti a szöveget (Szeretlek! Szeretlek! Meghalok érted!) és németórához az alkalmat. Györgyey 2001. 178. p.

²² Csordás 2004. 93. p. 1926-ban Molnár a *Camille* c. némafilmben is szerepelt. www.youtube.com/watch?v=oZgoMlfurHg.

²³ Sárközi 2008. 135. p.

²⁴ Darvas New York-i bevándorlási bejegyzése: <https://www.familysearch.org/ark:/61903/3:1:33SQ-G5FT-Q8G?i=209&cc=1923888&personaUrl=%2Fark%3A%2F61903%2F1%3A1%3A242H-DHR> (A bejegyzést csak regisztrált felhasználók láthatják.)

²⁵ <https://www.familysearch.org/ark:/61903/1:1:QK8J-HZ9G?from=lynx1UIV8&treeref=KV2N-BD8> (A bejegyzést csak regisztrált felhasználók láthatják.)

tizenötödik emeletre költözött egy vele érkező magyar hölgy. De ő már nem Darvas, hanem Bartha Vanda volt.²⁶

Böske ismét szerelmes, a második nagy háború

Erzsébetnek is volt udvarlója. Fiatalabb volt Böskénél, féltékeny, de ragaszkodott hozzá. Erzsébet mindent megtett érte, még a lovain is túladott:

„Rábeszélte, hogy tud vidéken jó embereknél jó helyet, ajándékozom oda az öreg lovakat, ott el lehetnek, amíg élnek. És én, aki a háborúban dugdostam őket, lókereskedő lettem, csak hogy el tudjam őket tartani, odaadtam a lovakat is, hadd lássa, hogy minden kívánságát teljesítem. A vidéki jó asszony eljött Pestre, hogy megnézzék őket, velem együtt telesírta a zsebkendőjét és csókolgatta a lovak nyakát. Megnyugtató, hogy jó helyre fognak kerülni. Én is megígértem, hogy minden hónapban küldök nekik zabra egy kis összeget. Szegény lovak nem akartak tőlem elmenni. Megcsaltam őket, felugrottam előre a vagonba, és hívtam őket magam után. Hűségesen jöttek a hangomra utánam. [...] Később megtudtam, hogy a jó embereknek hiába küldözgettem a zabot, mert a lovak már régen nincsenek, pénzre volt szükségük, levágatták szegény lovakat.”²⁷

Az udvarló Párizsba ment, és az utána utazó Böskének rá kellett jönnie, hogy a férfi már másnak udvarol.²⁸

Molnár amerikai sikereiről eleinte hírt adott a magyar sajtó, majd a háborúba lépés után ez elmúlt, illetve negatív hangsúlyt kapott. Böskének közben a német megszállás után fel kellett varnania a sárga csillagot, az egykor ünnepezt író hűgán keresztülnézett a bolti eladó is. Kiköltöztették a saját házából, értékeit elhordták. Bár Herczeg Ferenc javaslatára Horthy Miklós kormányzótól kért és kapott mentességet, egy német katonaruhába öltözött ember – rosszakarók feljelentésére – letartóztatta, és csak egy nyomozóvá vált volt irodalomtanárnak és a Molnár névnek köszönhette – átmeneti – szabadulását. A gettó helyett sikerült a vöröskeresztes kórházban dolgozva kihúznia a háború végét.²⁹

Aki tényleg szerette Molnárt

1945-ben Molnár Ferenc művei újra divatba jöttek Magyarországon, de ő már nem jött haza. 1947-ben amerikai állampolgárságot kapott. A hotelben ott lakott felette néhány emelettel a „száműzetésben” is mellette kitartó Bartha Vanda. Hogy ki és mi volt Bartha Vanda Molnár életében? Erre László Miklós mondataival felelhetnénk:

„Szerető? Titkárnő? Minden! Egy törvénytelen, negyedik asszony, akit azonban nyilván legjobban szeretett összes annak előtte való feleségeit és szerelmeit

---

²⁶ Sárközi 2008. 125–147., 152. p. Molnár 1937 őszén volt utoljára Budapesten. Csordás 2004. 114. p.

²⁷ Molnár 1958. 179–180. p.

²⁸ Uo. 176–191. p.

²⁹ Uo. 231–274. p.

beleértve. [...] Varsányin kívül ez a Bartha Vanda volt élete legnagyobb szerelme – nála nagyon sokkal, talán huszonöt évvel fiatalabb nő, vagy még többel, ki tudja – ez az asszony volt a mindenese, nélküle semmit sem tudott véghez vinni – s persze veszekedett vele sokat, hiszen szerette. [...] Ez a Vanda egy éjszaka öngyilkos lett altatópirulákkal. Molnár ettől foga élő halottá vált. Elmondhatatlanul szenvedett. Végtelen magányosság szállt rá.”³⁰

1947. augusztus 27-éről 28-ára virradó éjszaka történt.

Az utolsó poén

Molnár 1952-ben követte a halálba. Március 22-én lett rosszul, gyomorrákot állapítottak meg nála, megműtötték, de a szíve nem bírta az operáció okozta megterhelést, április 1-jén meghalt. Utolsó fennmaradt poénja a műtét előtt született:

„A kórházban valóságos orvoskongresszus gyűlt össze a népszerű szerző tiszteletére. Egyetemi tanárok, különböző orvosi intézetek vezetői, akik egymás után mutatkoztak be neki mint professzor ez és ez, és mint direktor az és az; mire Molnár szerényen válaszolta: – And I am the patient!”³¹

A Linden Hill temetőben Bartha Vanda mellé temették. Darvas Lili vésette rá a sírfeliratot: „Te csak most aludjál, Liliom.”³²

Végrendelet nem maradt utána, százezer dollár vagyonát és a jogdíjak kétharmad részét leánya, egyharmad részét felesége örökölte.³³ Darabjait, hiszen a rendszer „osztályidegennek” tekintette, 1948 és 1956 között nem játszották.³⁴

3. kép: Molnár Ferenc sírfelirata ([Billion Graves](#))

³⁰ Csathó 1965. 316–317. p.

³¹ Uo. 320. p.

³² Sárközi 2008. 161–162., 172. p. Molnár Ferenc sajátos visszaemlékezését Bartha Vandáról lásd: Molnár 1999.

³³ Csordás 2004. 146. p.

³⁴ Uo. 144. p.

Epilógus

Böske húsz évvel túlélte bátyját, 1972. január 25-én halt meg keringési elégtelenségben. Hajadonként tartották nyilván, nyugdíjas volt. Miután megírta testvéréről az életrajzi regényét, visszavonultan élt a József körút 83. számú házuk – az államosítás után – számára leválasztott házrészben. Az egykor a lovak miatt sárban taposó, ám igazi hölgyként megőszült dáma a róla emlékezők szerint tisztaságmániás volt, minden nap ötkor kelt, és naponta felsikálta a parkettjét, és lemosta utcára néző ablakait. Télen – a parkettát féltve – nem fűtött, mégis egészséges volt. Utolsó társa egy macska volt. A Molnár-relikviákat végrendeletében a Petőfi Irodalmi Múzeumra hagyta. Haláláról a magyar és a nemzetközi sajtó is megemlékezett.

Végül mi lett Molnár nagy szerelmeinek sorsa?

Varsányi Irén 1932. október 17-én délben, 55 éves korában halt meg Szécsi Illés feleségeként epehólyag-gyulladás és szívbénulás következtében.³⁵ A hálás színházi világ 1971-ben színésztársával együtt Varsányi Irén- és Hegedűs Gyula-emlékgyűrűt alapított. A Széna térnél utca viseli nevét.

Sorrendben követte őt a halálba Molnár utolsó szerelme, Bartha Vanda 1947. augusztus 28-án New Yorkban.

Fedák Sárít mind a Tanácsköztársaság bukása után, mind a második világháborút követően meghurcoltak. Előbbit követően három év múlva játszhatott Magyarországon, 1945-től náci kapcsolataira hivatkozva nyolc hónapi börtönbüntetésre ítélték. Soha többet nem léphetett színpadra. Nyáregyházi lakosként 1955. május 5-én Budapesten a Budai Irgalmasrendi Kórházban halt meg érrelmeszesedésből adódó agyvérzésben.³⁶

Vészi Margit forgatókönyvíróként Amerikában szeretett volna érvényesülni, de a Metro-Goldwyn-Mayer könyvtárosa lett, egy filmje készült csak el. A gazdasági válság alatt elszegényedett, scriptszerkesztőként, újságíróként, karikatúristaként lektorként, korrektorként, majd áruházi eladóként dolgozott.³⁷ 1961. július 11-én Alicantéban öngyilkos lett.

Darvas Lili hazatérhetett az emigrációból, 1965-ben a Madách Színházban vendégszereplőként játszhatott férje *Olympia* című darabjában. Hetvenkét éves korában, 1974. július 23-án³⁸ New Yorkban halt meg.

Levéltári források

Budapest Főváros Levéltára (BFL)

VII.2.c. Budapesti Királyi Törvényszék polgári peres iratai

XV.17.d. Budapest (székes) főváros tervei. Építési ügyosztályok tervtára

XV.20.1. Állami anyakönyvek

XXV.44.c. Pesti Központi Kerületi Bíróság polgári peres és peren kívüli iratai

³⁵ BFL XV.20.1. A641. 191. felvétel. 1932. év 4309. bejegyzése.

³⁶ BFL XV.20.1. A471. 726. felvétel. 1955. év 726. bejegyzése.

³⁷ Sárközi 2008. 82–92. p.

³⁸ A magyar napilapok 1974. július 22-ét tüntették fel a halál időpontjaként, a nemzetközi web-lapok 23-át hozzák.

Felhasznált irodalom

- Csathó 1965. Csathó Kálmán: Íróársak között. Irodalmi és színházi emlékek. Budapest, 1965.
- Csordás 2004. Csordás Lajos: Molnár Ferenc. Budapest, 2004.
- Dénes 1981. Dénes Zsófia: Úgy, ahogy volt és... Budapest, 1981.
- Györgyey 2001. Györgyey Klára: Molnár Ferenc. Budapest, 2001.
- Molnár 1958. Molnár Erzsébet: Testvérem voltál, Budapest, 1958.
- Molnár 1979. Molnár Ferenc: A Pál utcai fiúk. 22. kiadás. Budapest, 1979.
- Sárközi 2008. Sárközi Mátyás: Liliom öt asszonya. Budapest, 2008.

Impresszum Budapesti Levéltári Mozaikok

A kiadó neve: Budapest Főváros Levéltára
A kiadó székhelye: 1139 Budapest, Teve u. 3–5.
Felelős kiadó: Dr. Kenyeres István főigazgató

Főszerkesztő: Dr. Simon Katalin
Szerkesztőség: Fazekasné Dr. Toma Katalin, Dr. Fehér Csaba, Dr. Garami Erika, Dr. Ternovác Bálint,
Dr. V. László Zsófia, Tóth Gergely (technika- és honlapfelelős)

A szerkesztőség elérhetősége: 1139 Budapest, Teve utca 3–5.; 1554 Budapest, Pf. 41.

e-mail: mozaikok@bparchiv.hu

ISSN 2939-6921